

U C H W A Ł A Nr V/69?2003
Rady Miejskiej Kalisza
z dnia 27 marca 2003 roku

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2002r.

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym
/Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm./ oraz art. 46 ust.6 ustawy z dnia 29 listopada 1990r. o pomocy społecznej /Dz. U. Z 1998r. Nr. 64, poz. 414 z późn. zm./ uchwala się co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się sprawozdanie z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2002r. stanowiące załączniki do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kalisza.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

U Z A S A D N I E N I E
Do Uchwały Nr V/69/2003
Rady Miejskiej Kalisza
z dnia 27 marca 2003 roku

w sprawie przyjęcia sprawozdania z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu w 2002r.

Stosownie do art. 46 ust. 6 ustawy o pomocy społecznej kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie miejskiej coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu realizuje zadania zlecone i zadania własne Miasta Kalisza oraz zadania Miasta Kalisza □ miasta na prawach powiatu obejmujące zakres pomocy społecznej.

Załącznik do Uchwały NrV/69/2003
Rady Miejskiej Kalisza
z dnia 27 marca 2003 roku

***SPRAWOZDANIE
Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
W KALISZU
ZA ROK 2002***

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W KALISZU
ZA ROK 2002**

Reforma ustrojowa państwa spowodowała, iż Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu pełni od 1999r. dwie funkcje: ośrodka pomocy społecznej i powiatowego centrum pomocy rodzinie.

Zadania powiatowe podzielić można na dwie sfery:

1. opieka nad rodziną i dzieckiem,
2. rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.

♦ W ramach specjalistycznej pomocy rodzinie MOPS w Kaliszu realizuje zadania dotyczące rodzin zastępczych.

Rodzina zastępcza jest to forma całkowitej, okresowej opieki nad dzieckiem osieroconym lub z innych przyczyn pozbawionym opieki rodziców biologicznych.

W 2002r. pod opieką MOPS znajdowało się 120 rodzin, w których umieszczonych było 163 dzieci.

Na pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych wydano kwotę: 1.046.385,90 zł.

Ponadto 24.633,35 zł. zostało przeznaczone na jednorazową pomoc na pokrycie wydatków związanych z potrzebami 24 dzieci przyjętych do 20 nowych rodzin zastępczych.

Należy w tym miejscu zauważyć, że wobec niewystarczających środków finansowych w rozdziale 85304- rodziny zastępcze - pochodzących z dotacji Wojewody Wielkopolskiego **Rada Miejska Kalisza przeznaczyła na pomoc dla wychowanków kwotę 91.623 zł.**

Z dotychczasowych doświadczeń MOPS wynika, że większość rodzin zastępczych jest spokrewniona z dzieckiem. Rodzinę zastępczą najczęściej stanowią dziadkowie i członkowie najbliższej rodziny, jedynie 7 rodzin nie jest spokrewnionych z dziećmi.

♦ Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych i wychowankowie opuszczający placówki opiekuńczo-wychowawcze zostają objęci pomocą mającą na celu ich życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem.

W roku 2002 usamodzielniało się 27 wychowanków. Usamodzielnienie oznacza opuszczenie przez wychowanków rodziny zastępczej bądź placówki a dla pracowników MOPS obowiązek opracowania wspólnie z wychowankiem programu usamodzielnienia, pomoc w jego realizacji oraz pomoc rzeczową i finansową.

Opracowano 27 programów usamodzielnienia oraz dokonano aktualizacji 42 programów.

- W ramach usamodzielnienia z pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki skorzystało 55 wychowanków rodzin zastępczych na kwotę 246.711,75 zł. oraz 17 z placówek opiekuńczo-wychowawczych na kwotę 59.210,10 zł.

- Jednorazową pomoc na usamodzielnienie wypłacono 12 wychowankom rodzin zastępczych w kwocie 49.819 zł. oraz 11 osobom opuszczającym placówki opiekuńczo-wychowawcze na kwotę 56.119,90 zł.

- Pomoc rzeczową otrzymało 11 wychowanków rodzin zastępczych w kwocie 52.450 zł. oraz 5 osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze na kwotę 23.245,00 zł.

Należy także podkreślić, że wobec niewystarczających środków finansowych w rozdziale 85301 - placówki opiekuńczo-wychowawcze

- pochodzących z dotacji Wojewody Wielkopolskiego **Rada Miejska Kalisza przeznaczyła na pomoc w usamodzielnieniu wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych kwotę 40.000 zł.**

♦ W pracy na rzecz dzieci przedkłada się zastępcze formy opieki rodzinnej nad opiekę w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

W celu realizacji tego zamierzenia w 2002r. przeprowadzone zostało szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze metodą □Pride□. Szkolenie to zostało poprzedzone kampanią reklamową przeprowadzoną przez pracowników MOPS:

psychologa i pedagoga z uprawnieniami trenerów programu □Pride□.

W ramach szkolenia odbyło się 9 sesji □Pride□ oraz 3 spotkania domowe z każdą z rodzin.

W szkoleniu brało udział 7 rodzin. Kwalifikacje do pełnienia funkcji rodziny zastępczej otrzymały 4 rodziny. W nowych rodzinach zastępczych umieszczonych zostało 3 dzieci /2 z domu dziecka, 1 z interwencji/.

♦ Pracownicy działu specjalistycznej pomocy rodzinie opracowali w 2002r. autorski program dotyczący pracy z rodzicami naturalnymi. Efektem wdrażania tego programu jest dążenie do powrotu dzieci do rodziny naturalnej.

Poza tym został opracowany wspólnie z Domem Dziecka w Kaliszu i Centrum Interwencji Kryzysowej program pt. □Przygotowanie do Samodzielności□.

Program został pozytywnie oceniony przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej i sfinansowany na kwotę 41.700 zł.

Do udziału w programie zaproszono 58 wychowanków. Ostatecznie w zorganizowanym przedsięwzięciu udział wzięło 36 wychowanków.

Przeprowadzono warsztaty aktywnego poszukiwania pracy i autoprezentacji.

Zajęcia dotyczyły racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, załatwiania spraw urzędowych, mieszkaniowych, oszczędzania.

Poruszono również problematykę psychologicznych uwarunkowań powodzenia w małżeństwie, planowania rodziny i aktywnej komunikacji.

Wychowankowie pobrali praktyczną naukę racjonalnego przyrządzania pełnowartościowych i niedrogich posiłków. Ocena efektów programu dokonana przez samych wychowanków wykazała, że uczestnictwo w zajęciach □Przygotowanie do Samodzielności□

było istotnym elementem procesu usamodzielnienia i przyniosło młodym ludziom wymierne korzyści.

◆ Jednakże wzrost niekorzystnych zjawisk społecznie patologicznych nie uchronił skierowania z terenu m.Kalisza 34 dzieci do placówek opiekuńczo-wychowawczych.

◆ Kryzys rodziny dotyczy nie tylko relacji opieki rodziców nad dziećmi.

Coraz częściej problemem w rodzinach staje się zapewnienie przez dorosłe dzieci opieki nad starszymi schorowanymi rodzicami.

Starzenie się społeczeństwa powoduje, że występuje brak miejsc w domach pomocy społecznej. W 2002r. w DPS w Kaliszu umieszczono 36 osób oraz 49 osób w domach pomocy społecznej poza Kaliszem. W dalszym ciągu na miejsce w domu pomocy społecznej oczekuje 105 osób w tym: 89 osób do Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu i 16 osób do domów pomocy społecznej poza Kaliszem.

Z usług Dziennego Domu Pomocy Społecznej w Kaliszu korzystało w 2002r. 110 osób.

Aby zapobiec przemocy w rodzinie Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu udzieliło schronienia dla : 67 ofiar przemocy, oraz 9 osób znajdujących się w sytuacjach wywierających negatywny wpływ na psychikę człowieka i jej rozwój w wyniku zdarzenia losowego, 6 osób przebywało w mieszkaniach chronionych.

Dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych upośledzonych umysłowo, a także osób, którym specyficzne zaburzenia w rozwoju uniemożliwiają pobyt w innych placówkach zapewnia podstawowe świadczenia opiekuńczo-wychowawcze rekreacyjne, rehabilitacyjne a także posiłki Dzienny Ośrodek Rehabilitacyjno-Wychowawczy □Tulipan□ w Kaliszu. W 2002r. z usług w/w Ośrodka skorzystało 56 osób.

Do wszystkich placówek pomocy społecznej skierowanie o umieszczeniu wydaje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kaliszu.

♦ Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych jest kolejną sferą działalności MOPS w Kaliszu.

Twierdzi się, że osób niepełnosprawnych w społeczeństwie jest około 12%. Jest to znacząca liczba.

Zadania powiatu z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej określa ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych. Środki na realizację tych działań pochodzą z PFRON. W okresie sprawozdawczym wydatki na pomoc dla osób niepełnosprawnych wyniosły 3.632.201 zł.

W 2002 roku zrealizowano następujące zadania:

♦ Z zakresu rehabilitacji zawodowej:

- zorganizowane zostały 52 nowe stanowiska pracy dla osób niepełnosprawnych za kwotę 1.541.087zł
- refundowano wynagrodzenia 276 osób zatrudnionych w latach ubiegłych i w okresie sprawozdawczym, kwota refundacji wynosiła 1.047.867zł
- udzielono tylko 1 pożyczki pieniężnej na rozpoczęcie działalności gospodarczej na kwotę 14.000 zł (brak jest zapotrzebowania na tę formę pomocy)
- zrefundowano koszty szkolenia dla 57 osób niepełnosprawnych organizowanych przez PUP. Koszt szkolenia zamknął się kwotą 45.006 zł.

♦ Z zakresu rehabilitacji społecznej:

- dofinansowano koszty działania warsztatów terapii zajęciowej na kwotę 633.420 zł
- dofinansowano zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze (załatwiono 176 wniosków na kwotę 118.606 zł, w tym 40 wniosków dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na kwotę 25.000 zł)
- dla 327 osób przyznano dofinansowanie kosztów pobytu na turnusach rehabilitacyjnych. Koszt dofinansowania wyniósł 165.197 zł
- przekazano osobom niepełnosprawnym 3.583 biletów ulgowych (w cenie 3 zł.) umożliwiające korzystanie z pływalni krytej OSRiR przy ul. Łódzkiej

♦ W budżecie na rok 2002 nie było środków na likwidację barier architektonicznych w mieszkaniach osób niepełnosprawnych. Brak ten wynikał z konstrukcji □Planu finansowego PFRON□, który stanowi załącznik do ustawy budżetowej.

Do ośrodka złożone zostały 24 wnioski o dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych - z powodu braku środków zostały załatwione odmownie.

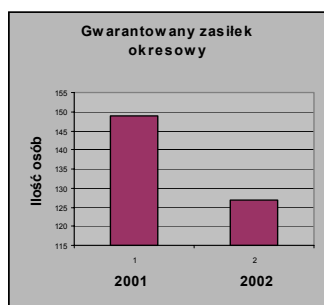
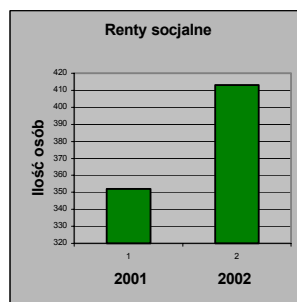
♦ W 2002 roku do MOPS wpłynęło **23.527** wniosków o pomoc w ramach zadań własnych miasta i zleconych powiatowych oraz innych spraw dotyczących podopiecznych. W celu właściwej obsługi tych wniosków odnotowano **18.789** wizyt pracowników socjalnych w miejscu zamieszkania podopiecznych. Przyznanie wszystkich form pomocy wymagało wydania **16.527** decyzji administracyjnych.

♦ Rok 2002 to niestety kolejny rok pogłębiających się niepomyślnych zjawisk społecznych będących odzwierciedleniem sytuacji gospodarczej i ekonomicznej kraju.

Na wysokim 16 % poziomie utrzymuje się w Kaliszu bezrobocie. Pozostawanie bez pracy, szczególnie długotrwałe bezrobocie powoduje, że coraz większa liczba rodzin żyjących w ubóstwie nie ma możliwości zaspokajanie podstawowych, biologicznych potrzeb (utrzymanie mieszkania, zakup żywności, odzieży).

Bezrobocie, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i alkoholizm to główne problemy, które w roku 2002 usytuowały 4.999 rodzin w kręgu podopiecznych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kaliszu (bez zadań powiatowych).

Spośród 4.999 rodzin objętych pomocą finansową MOPS w 2002 roku - 1.395 rodzin korzystało ze świadczeń przyznanych w ramach zadań zleconych, tj. zasiłków stałych, zasiłków stałych wyrównawczych, gwarantowanych zasiłków okresowych, rent socjalnych i macierzyńskich zasiłków okresowych. W ramach tych zadań opłaca się również składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i ubezpieczenie zdrowotne. Są to świadczenia o charakterze obowiązkowym, comiesięczne, przysługujące osobom niepełnosprawnym w stopniu umiarkowanym lub znacznym, które nie są w stanie zabezpieczyć sobie środków utrzymania. Świadczenia z tej grupy, aczkolwiek w różnej formie - gwarantowany zasiłek okresowy i macierzyński zasiłek okresowy - służą również ochronie matek wychowujących najmłodsze dzieci. Maksymalna kwota renty socjalnej i zasiłku stałego wyrównawczego oraz zasiłku stałego wynosiła 418 zł, gwarantowanego zasiłku okresowego 461 zł, macierzyńskiego zasiłku okresowego 461 zł. Średni zasiłek z zadań zleconych wynosił 411,80 zł a na wszystkie zasiłki wydana została w roku sprawozdawczym kwota **4.882.000 zł**.

Większość z tych świadczeń wykazuje tendencje wzrostowe a spadek ilości osób otrzymujących gwarantowane zasiłki okresowe i macierzyńskie zasiłki okresowe wynika ze zmiany przepisów.

Dotacja Wojewody w kwocie jw. przeznaczona na realizację tych zadań, mimo podejmowanych przez władze Kalisza starań o zwiększenie planu wydatków, nie wystarczyła na wypłatę należnych świadczeń w pełnej wysokości. W grudniu 2002 roku część zasiłków wypłacono w 90 % przysługującej wysokości, nie zapłacono również składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za podopiecznych. Zobowiązania z tego tytułu wynosiły 59.417,84 zł.

♦ Od 2 lat miasto nasze nie otrzymuje od Wojewody środków finansowych, które umożliwiałyby pomoc w formie zasiłków okresowych. Zasiłki okresowe mogą być przyznane m.in. z powodu bezrobocia czy długotrwałej choroby i służą zaspokajaniu elementarnych potrzeb rodziny.

♦ Bezrobocie właśnie, obok długotrwałej choroby i niepełnosprawności, jest najczęstszą przyczyną ubóstwa osób i rodzin. Od kilku lat ilość rodzin, w których występuje bezrobocie stanowi około 50 % wszystkich rodzin objętych pomocą. Wobec takiej sytuacji, **w ramach zadań własnych gminy, mając do dyspozycji środki na zasiłki i pomoc w naturze w kwocie 2.380.700 zł (rozdz. 85314) 3.074 osobom udzielono pomocy w formie zasiłków celowych.** Zasiłki przeznaczone były głównie na żywność, środki czystości, leki, opał, przybory szkolne dla dzieci. Średnio jedna rodzina otrzymała w ciągu roku 3,6 zasiłku w wysokości, średnio po 179 zł.

Zasiłki celowe w latach 2000 □ 2002.

Rok	Ilość rodzin objętych pomocą	Kwota wydatków na zasiłki celowe w zł	Wysokość pomocy dla jednej rodziny w ciągu roku w zł
2000	2.344	988.674	421,79
2001	2.630	1.312.535	499,06
2002	2.984	1.921.700	644,00

♦ Niezmiennie dużą wagę przywiązywano do pomocy w postaci dożywiania uczniów. Zapotrzebowanie na tę formę pomocy ciągle wzrasta. W 2002 roku opłacone zostały posiłki dla 1.747 dzieci a ogólny koszt pomocy wyniósł 665.896,99 zł z czego 363.916,99 zł to środki własne gminy, natomiast 301.980 zł pochodziło z dotacji Wojewody.

Comment:

Dożywianie uczniów w latach 2000 □ 2002.

Rok	Ilość dożywianych uczniów	Kwota wydatków w zł		
		ogółem	ze środków własnych gminy	z dotacji Wojewody
2000	1.173	404.990	232.690	172.300
2001	1.346	514.732	352.913	161.819
2002	1.747	665.897	363.917	301.980

♦ Usługi opiekuńcze □ zadanie własne gminy o charakterze obowiązkowym zorganizowane były dla 436 osób chorych, samotnych lub samotnie zamieszkujących. Koszt usług zamknął się kwota 1.106.400 zł.

♦ Usługi specjalistyczne (zadania zlecone) w miejscu zamieszkania osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były dla 36 osób. Na realizację zadania wydatkowana została kwota 215.800 zł ze środków wojewody.

♦ Analiza i ocena zjawisk społecznych powodujących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej nie napawa optymizmem. Wzrost bezrobocia jest z tych problemów najtrudniejszy, jest bowiem uwarunkowany sytuacją gospodarczą i ekonomiczną kraju. Wzrost bezrobocia w Kaliszu:

30.04.2001 r. □ 13,6

30.01.2002 r. □ 15,7

30.03.2002 r. □ 16,2

30.11.2002 r. □ 16,0

Odpowiednio ilość osób objęta pomocą z powodu bezrobocia wynosiła:

W roku 2001 □ 1.995

W roku 2002 □ 2.454

Z liczby 2.454 osób, aż 57,4 % (1.408) to osoby bezrobotne, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej dłużej niż 2 lata. Długotrwały ten stan rzeczy powoduje powstawanie □syndromu biedy□. W rodzinach tych utrwała się poczucie bezradności, obniżeniu ulega jakakolwiek aktywność a bieda staje się dziedziczna. Niezwykle groźnym staje się w tych warunkach wzrost zjawisk patologicznych, w tym głównie alkoholizmu, przemocy i przestępczości. **Obserwowane zjawiska gwałtownie wzrosły w ciągu ostatnich 3 □ 4 lat.**

Alkoholizm, jako przyczyna przyznania pomocy klientom MOPS w

Kaliszu przedstawia się następująco:

1998 r. □ 123 rodziny,
1999 r. □ 214 rodzin,
2000 r. □ 273 rodziny,
2001 r. □ 276 rodzin,
2002 r. □ 309 rodzin.

♦ W tej sytuacji coraz większe znaczenie ma □praca socjalna□ skierowana na umacnianie rodziny, aktywizowanie osób bezrobotnych, motywowanie do leczenia osób popadających w alkoholizm, ochronę dzieci i młodzieży. W stosunku do lat ubiegłych ilość osób i rodzin, z którymi prowadzono pracę socjalną podwoiła się.

Rok	Ilość osób i rodzin, w których prowadzono pracę socjalną	W tym wyłącznie praca socjalna
2000	886	157
2001	868	169
2002	1.503	338

Podjęmowane przez pracowników socjalnych działania mają na celu usamodzielnienie choćby części rodzin, ograniczenie zjawisk patologicznych i zapobieganie pogłębianiu się bezradności. W 2002 roku pracownicy MOPS prowadzili różnego rodzaju pracę socjalną w 1.503 rodzinach, z czego 338 rodzin nie korzystało ze świadczeń pieniężnych. Do najważniejszych efektów podejmowanych działań w sensie skutków dla rodziny zaliczyć należy:

- podjęcie pracy przez 99 osób,
- podjęcie leczenia odwykowego lub zachowywanie abstynencji alkoholowej przez 77 osób,
- podjęcie leczenia psychiatrycznego przez 15 osób,
- usamodzielnienie 109 osób i rodzin, które przestały być klientami MOPS.

♦ W związku z coraz większą ilością rodzin, w których występuje przemoc fizyczna i psychiczna, zrodziła się potrzeba zaangażowania pracowników socjalnych do współdziałania z funkcjonariuszami policji w trakcie interwencji domowych. W okresie sprawozdawczym pracownicy socjalni uczestniczyli w 252 interwencjach domowych. Ze 134 rodzinami pracownicy socjalni nawiązali następnie kontakt i współpracę w wyniku

której 30 osób podjęło leczenie lub ograniczyło picie alkoholu, w 26 rodzinach udało się złagodzić konflikty a w 5 drastycznych przypadkach udzielono pomocy w złożeniu wniosków o ściganie sprawców przemocy.

♦ Złożone, wieloaspektowe problemy społeczne wymagają zaangażowania i współpracy profesjonalistów działających w ramach sieci różnorodnych usług socjalnych.

Z drugiej strony celem polityki społecznej jest tworzenie takich warunków i relacji społecznych, które aktywizować będą osoby, rodziny i grupy społeczne do działania. Podejmowane są więc próby pozyskiwania partnerów do współpracy w rozwiązywaniu określonych problemów.

W 2002 roku pracownicy MOPS starali się zacieśniać kontakty z działającymi na terenie Kalisza organizacjami pozarządowymi. Wynikiem zorganizowanego spotkania była ścisła współpraca z 9 organizacjami, z których każda zajmuje się innymi problemami społecznymi. Założono doskonalenie i utrwalanie modelu kontaktów z organizacjami pozarządowymi polegającego na □współpracy□ a nie □współistnieniu□. Niekwestionowaną korzyścią płynącą z tej współpracy jest:

- poznanie potrzeb i stanu ich zaspokojenia w poszczególnych grupach społecznych reprezentowanych przez organizacje,
- uzyskanie informacji o inicjatywach podejmowanych w środowiskach reprezentowanych przez organizacje w celu ich wspierania bądź uzupełniania,
- zdobywanie wiedzy pomocnej w doskonaleniu metod pracy pracowników ośrodka, budowaniu programów naprawczych i profilaktycznych.

W 2002 roku współpraca z organizacjami pozarządowymi zaowocowała złożeniem przez 9 organizacji wniosków o dotacje finansowe do Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej na realizację własnych programów służących mieszkańcom Kalisza.

♦ Pracownicy socjalni zorganizowali w 2002 r. szereg imprez zarówno dla dzieci i młodzieży jak i osób w podeszłym wieku, chorych i samotnych.

Były to:

- dwie wieczery wigilijne łącznie dla 114 osób starszych, samotnych

- pracownicy uzyskali od Dyrekcji Państwowego Teatru im. Wojciecha Bogusławskiego możliwość uczestniczenia w spektaklach teatralnych dla 130 dzieci z najbiedniejszych rodzin
- dla 40 dzieci zorganizowana została wycieczka do ZOO we Wrocławiu, dzieci płynęły także statkiem po Odrze, otrzymały posiłek i napoje,
- dla 60 najmłodszych dzieci pracownicy socjalni zorganizowali zabawę noworoczną a dla starszych 50 dzieci dyskotekę.

Zarówno osoby zaproszone na wieczerze wigilijne, jak i dzieci uczestniczące w zabawach noworocznych otrzymały dużą ilość prezentów.

Na uwagę zasługuje fakt, że wymienione przedsięwzięcia odbyły się bez angażowania środków publicznych, a były możliwe dzięki połączonym wysiłkom pracowników socjalnych, dzieci i młodzieży, sponsorów i rady osiedlowej.

Jest naszym zamierzeniem aktywizowanie coraz szerszych grup społecznych dla tego typu działań.